

ihalenin konusunun salt araç kiralama işi olmayıp evsel ve katı atıkların toplanması nakli ve çevre temizliği amacı ile gerçekleştirilen bir araç kiralama işi olduğu ihalenin doğrudan taşıt kiralama ihalesi kapsamında yer almayan ve diğer hizmet alımlarının bünyesinde işin yürütülmesi için gerekli olan araçların temin edilmesi işi olduğu Maliye Bakanlığının görüşü doğrultusunda iddiaya konu edilen arazi binek araçların kiralamasına ilişkin bedelin toplam ihale bedeli içerisinde (önemli bir

paya sahip olmadığı bu anlamda iddia konusu araçların bahse konu Esas ve Usuller kapsamında olmayacağı fakat idareler tarafından söz konusu hususa ilişkin düzenleme yapılmasının önünde kamu ihale mevzuatı açısından bir engel bulunmadığı bu kapsamda da söz konusu hususa ilişkin düzenleme yapılmasının mevzuata aykırı olduğu sonucuna ulaşılamayacağı

ihalenin konusunun salt araç kiralama işi olmayıp evsel ve katı atıkların toplanması nakli ve çevre temizliği amacı ile gerçekleştirilen bir araç kiralama işi olduğu ihalenin doğrudan taşıt kiralama ihalesi kapsamında yer almayan ve diğer hizmet alımlarının bünyesinde işin yürütülmesi için gerekli olan araçların temin edilmesi işi olduğu Maliye Bakanlığının görüşü doğrultusunda iddiaya konu edilen arazi binek araçların kiralamasına ilişkin bedelin toplam

237 sayılı Taşıt Kanunu'nun 1'inci maddesinde "a) Genel

bütçeye dahil dairelerle katma ve özel bütçeli idareler ve bunlara bağlı sabit ve döner sermayeli müesseseler, il özel idareleri, belediyeler ve bunların bağlı kuruluşları ile mahalli idare birlikleri,

b) İktisadi Devlet Teşekkülleri ve özel kanun veya Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle kurulan her çeşit banka ve teşekküller,

c) Yukardaki (a) ve (b) fıkralarında yazılı daire, idare, banka, teşekkül ve müesseselerin sermayesinin yarısından fazlasına sahip bulundukları teşekkül ve müesseseler,

d) Kamuya yararlı derneklerden Cumhurbaşkanlığınca lüzumlu görülenler tarafından kullanılacak taşıtlar bu Kanun hükümlerine tabidir.” hükmü,

Anılan Kanun’un 2’nci maddesinde “Traktör, arazöz, motorla işleyen her çeşit ziraat ve inşaat makineleri, hava taşıtları ve zırhlı ambulanslar ile münhasıran askeri maksatlar için kullanılan ve ordunun silah ve teçhizatından madut bulunan taşıtlar bu kanun hükümlerine tabi değildir.” hükmü,

Aynı Kanun’un 3’üncü maddesinde “a) Kurum: 1 inci madde hükmüne giren bütün daire, teşekkül ve müesseseleri,

b) Taşıt: Motorlu ve motorsuz bütün ulaştırma araçlarını,

c) Arazi binek: Bütün tekerlekleri muharrik binek taşıtlarını,

d) Kaptı kaçtı: Asgari iki sıra oturma yeri bulunan kapalı ve insan taşımaya mahsus taşıtları,

e) Arazi kaptıkaçtı: Bütün tekerlekleri muharrik olan kaptıkaçtıları,

f) Pikap: Şoför mahallinde şoför dahil 3 kişiye kadar oturacak yeri ile arkasında azami 1750 kilograma kadar yük taşımak için yeri bulunan motorlu taşıtları,

g) Arazi pikap: Bütün tekerlekleri muharrik olan pikapları,

h) Panel: Yük taşıma yeri tamamen kapalı olan pikapları ifade eder.” hükmü,

Hizmet Alımı Suretiyle Taşıt Edinilmesine İlişkin Esas ve Usuller’in “Amaç” başlıklı 1’inci maddesinde “(1) Bu Esas ve Usullerin amacı, 5/1/1961 tarihli ve 237 sayılı Taşıt Kanununa tabi olan kurumlarda kamu hizmetlerinin gerektirdiği taşıt ihtiyacının hizmet alımı suretiyle karşılanmasına ilişkin esas ve usulleri belirlemektir.” hükmü,

Anılan Esas ve Usuller’in “Kapsam” başlıklı 2’nci maddesinde “Bu Esas ve Usuller, 237 sayılı Kanuna tabi olan kurumları ve taşıtları kapsar.” hükmü,

Aynı Esas ve Usuller’in “Genel esaslar” başlıklı 6’ncı maddesinde “(1) Temel amaç çerçevesinde hizmet alımı suretiyle taşıt edinilebilmesinin genel esasları şunlardır:

...

ç) (Değişik: 15/9/2014 – 2014/6814 md.

1) Taşıtlar, yakıt hariç, şoförlü veya şoförsüz olarak edinilebilecektir. ...” hükmü yer almaktadır.

Kurum tarafından daha önce yapılan bir incelemeye esas olmak üzere Maliye Bakanlığı Bütçe Mali ve Kontrol Genel Müdürlüğüne (BÜMKO) gönderilen 09.01.2015 tarih ve 696 sayılı yazıda, 4734

sayılı Kamu İhale Kanunu'na göre yapılan hizmet alımı ihalelerine yönelik yapılacak incelemelerde uygulama birliğinin sağlanması ve yaşanabilecek tereddütlerin giderilmesi bakımından, ihale konusu araç temini olan ve ihale konusu araç temini olmamakla birlikte hizmet kapsamında ihtiyaç duyulan araçların da temin edildiği ihalelerde 17.03.2006 tarihli ve 2006/10193 sayılı Hizmet Alımı Suretiyle Taşıt Edinilmesine İlişkin Esas ve Usullerin uygulanıp uygulanmayacağına ilişkin Bakanlık görüşü talep edilmiş olup, alınan 19.01.2015 tarih ve 556 sayılı yazıda "Bilindiği üzere 17/03/2006 tarihli ve 2006/10193 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı eki "Hizmet Alımı Suretiyle Taşıt Edinilmesine İlişkin Esas ve Usuller'e, 02/10/2014 tarihli ve 29137 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 2014/6814 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile, şoför giderleri hariç yapılan taşıt kiralamalarında aylık kiralama bedeli (katma değer vergisi hariç, her türlü bakım-onarım, sigorta ve benzeri giderler dâhil) taşıtın Türkiye Sigorta, Reasürans ve Emeklilik Şirketleri Birliği tarafından yayımlanan ve harcama talimatının verildiği yılın ocak ayı itibarıyla uygulanacak Motorlu Kara Taşıtları Kasko Değer Listesinde yer alan kasko sigorta değerinin %2'sini aşmayacağı ve şoför giderleri dâhil yapılan taşıt kiralamalarında ise aylık kiralama bedeli, yukarıda belirtilen şekilde tespit edilecek tutara yürürlükteki brüt asgari ücretin yüzde elli artırımlı tutarının ilave edilmesi suretiyle hesaplanacak tutarı aşmayacağı hükümleri eklenmiş ve 6'ncı maddenin (ç) bendinde yapılan değişikliklerle de taşıtlar, yakıt hariç, şoförlü veya şoförsüz olarak edinilebileceği hüküm altına alınmıştır. Bu itibarla kapsam dâhilindeki kamu idarelerinin hizmet alımı suretiyle taşıt ediniminde söz konusu düzenlemeye uymaları gerekmekte birlikte doğrudan taşıt kiralama ihalesi kapsamında yer almayan ve diğer hizmet alımları bünyesinde işin yürütülmesi için gerekli olan ve taşıt kiralamasına ilişkin bedelin toplam ihale bedeli içerisinde önemli paya sahip olmadığı ihaleler kapsamında edinilecek olan taşıtların ise söz konusu düzenleme dâhilinde yer almadığı mütalaa edilmektedir." şeklinde görüş bildirilmiştir.

Teknik Şartname'nin "Amaç ve Kapsam" başlıklı 1'inci maddesinde "Bu şartname; Yüklenici ile İdare arasında Esenyurt Belediyesi sınırları dâhilindeki kaba ve evsel nitelikli atıkların toplanması ve nakli; cadde, sokak, park, meydan vb. diğer kamusal alanların temin edilen taşıt ve araçlar ile temizlenmesi, yıkanması, süpürülmesi; pazar yerlerindeki atıkların toplanması, nakli ve yıkanması; atık konteynerlerinin yıkanıp, dezenfekte edilmesi vb. kapsamında diğer temizlik bakım iş ve işlemleri için ihtiyaç duyulan taşıt, araç ve ekipmanları temin edilmesi ve çalıştırılmasına yönelik genel ve teknik özellikleri kapsar. (İş kapsamında tüm araçlar yakıt dahil ve sürücüsüz olacaktır)." düzenlemesi,

Anılan Şartname'nin "Arazi Binek Araç Çalıştırılması" başlıklı 10.18'inci maddesinde "İhale kapsamında Temizlik İşleri Müdürlüğü bünyesinde çalıştırılacak binek araçlar günde 8 saat çalışacak ve azami 100 km yol kat edecektir. Benzer özelliklerde olması koşulu ile kombivan tipi araçlar idarece uygun bulunması ve ihtiyaçlar oranında kullanılabilecektir. Amortisman, akaryakıt, bakım onarım giderleri ve ihale dokümanındaki bu işle ilgili belirtilen diğer giderler, yükleniciye ait olacak şekilde, yüklenici karı, sözleşme ve genel giderler dahil (KDV hariç) bir arazi binek aracın çalıştırılmasının 1 günlük ücreti.

Arazi binek araçları fiyatı; (katma değer vergisi hariç, her türlü bakım-onarım, sigorta ve benzeri giderler dahil), taşıtın Türkiye Sigorta, Reasürans ve Emeklilik Şirketleri Birliği tarafından yayımlanan ve harcama talimatının verildiği yılın ocak ayı itibarıyla uygulanacak Motorlu Kara Taşıtları Kasko Değer Listesinde yer alan kasko sigortası değerinin %2'sini aşmayacaktır. İstekliler teklifleri ekinde teklif ettikleri araçların kasko değer listesini ve ihalenin yakıt dahil olması sebebi ile ilgili taşıta ait akaryakıt kullanımı

dahil teklif fiyatını birlikte sunacaklardır. (Örneğin; Arazi binek araç birim değeri: Kasko değer + Yakıt = Toplam Bedel (KDV Hariç) şeklinde)." düzenlemesi yer almaktadır.

Yukarıda 2 ve 3'üncü iddialar kapsamında yer verilen ihaleye ait doküman düzenlemeleri incelendiğinde, ihale konusu işin kapsamında 19 farklı tip araçtan toplamda 119 adet araç kiralanacağını anlaşıldığı, başvuru sahibinin iddialarının ise arazi binek araca ilişkin olduğu görülmüştür.

İdarece gerçekleştirilen yaklaşık maliyet hesap cetveli incelendiğinde, başvuru sahibinin iddialarında yer alan arazi binek aracın yaklaşık maliyetinin 1.794.299,23 TL olarak hesaplandığı görülmüştür.

Yukarıda yer verilen Maliye Bakanlığı Bütçe Mali ve Kontrol Genel Müdürlüğünün (BÜMKO) yazısında, ihalenin konusu araç temini olan ve ihalenin konusu araç temini olmamakla birlikte hizmet kapsamında ihtiyaç duyulan araçların temin edildiği ihalelerde, idarelerin Hizmet Alımı Suretiyle Taşıt Edinilmesine İlişkin Esas ve Usuller'in 6'ncı maddesinin (ç) bendinden yer alan "Taşıtlar, yakıt hariç, şoförlü veya şoförsüz olarak edinilebilecektir." hükmüne uymaları gerektiği, ancak ihalenin doğrudan taşıt kiralama ihalesi kapsamında yer almayan ve diğer hizmet alımlarının bünyesinde işin yürütülmesi için gerekli olan araçların temin edildiği ihalelerde taşıtların kiralanmasına ilişkin bedelin toplam ihale bedeli içerisinde önemli bir paya sahip olmadığı durumlarda söz konusu düzenleme dâhilinde bulunulmadığı yönünde görüş bildirildiği;

Bu çerçevede başvuru sahibinin iddiası kapsamında yapılan incelemede, Hizmet Alımı Suretiyle Taşıt Edinilmesine İlişkin Esas ve Usuller kapsamında bulunan araçların hizmet alımı suretiyle kiralanması durumunda yakıt hariç ihaleye çıkılması gerektiği, bu kapsama girmeyen araçlar için ise böyle bir zorunluluğun bulunmadığı, başvuruya konu ihalede ise kiralanacak olan araçlardan iddia konusu arazi binek aracın kiralanmasında bahse konu Esas ve Usuller kapsamında ihalenin yakıt hariç olacak şekilde gerçekleştirilmesi gerektiğinin hüküm altına alındığı, ancak incelemeye konu ihalenin konusunun salt araç kiralama işi olmayıp, evsel ve katı atıkların toplanması, taşınması, nakli ve çevre temizliği amacı ile gerçekleştirilen bir araç kiralama işi olduğu, söz konusu ihalenin doğrudan taşıt kiralama ihalesi kapsamında yer almayan ve diğer hizmet alımlarının bünyesinde işin yürütülmesi için gerekli olan araçların temin edilmesi işi olduğu, ayrıca yukarıda yer verilen Maliye Bakanlığının görüşü doğrultusunda iddiaya konu edilen arazi binek araçların kiralamasına ilişkin bedelin (1.794.299,23 TL) toplam ihale bedeli içerisinde (58.859.062,89 TL) önemli bir paya sahip olmadığı, bu anlamda iddia konusu araçların bahse konu Esas ve Usuller kapsamında olmayacağı, fakat idareler tarafından söz konusu hususa ilişkin düzenleme yapılmasının önünde kamu ihale mevzuatı açısından bir engel bulunmadığı, bu kapsamda da söz konusu hususa ilişkin düzenleme yapılmasının mevzuata aykırı olduğu sonucuna ulaşılamayacağı anlaşıldığından başvuru sahibinin anılan iddiasının yerinde olmadığı sonucuna varılmıştır.

Toplantı No	: 2022/001
Gündem No	: 42
Karar Tarihi	: 05.01.2022
Karar No	: 2022/UH.I-35